

Druhy správania

Orientačné správanie:

- pátracie správanie patrí medzi najzákladnejšie prejavy vrodeneho správania takmer všetkých živočíšnych druhov
- charakterizuje ho systematické preskúmavanie každého nového prostredia, do ktorého sa jedinec dostane.
- živočích takto získava informácie o prítomnosti iných zvierat vlastného druhu alebo iných druhov
- tento typ správania je schopný dočasne potlačiť akúkoľvek inú motiváciu, napr. hladné zviera v novom prostredí začne žrať až vtedy, keď ho dôkladne preskúma.
- najdôležitejšou funkciou orientačného správania je získavanie poznatkov o prostredí a o živých organizmoch v ňom.

Potravové správanie:

- patrí medzi životné potreby a aktivity v celej živočíšnej ríši
- jednotlivé druhy sa formou získavania potravy veľmi odlišujú
- vyhľadávanie potravy je väčšinou rôznorodejšie, premenlivejšie a zložitejšie ako samostatné konzumovanie už získanej potravy
- ide o pravidelne sa opakujúce správanie v rôznych intervaloch (niekoľko hodín až mesiacov)
- druhy sociálneho hmyzu (mravce, termity, včely, čmele), ale aj vtáky a cicavce sa o výskyte potravy navzájom informujú rôznymi pachovými, optickými alebo akustickými signálmi (napr. orientačné a vrtivé tance včiel a pod.)
- dôležitý význam má potravové správanie v súvislosti s rodičovskou starostlivosťou tých živočíšnych druhov, ktoré zabezpečujú potravu pre svoje mláďatá v ranom veku.

Komunikácie živočíchov:

- komunikácie živočíchov možno považovať za prenos informácie pomocou vydávaných a prijímaných signálov
- sú to prejavy jedincov, ktoré pôsobia na iné živočíchy rovnakého, vo výnimočných prípadoch aj iného druhu a menia ich správanie.

Signály sa delia:

- optické (tvar, sfarbenie, pohyb)
- akustické (rôzne vydávané zvuky, spev vtákov, škriekanie, kvičanie a pod.)
- chemické (rôzne pachové značkovanie teritória, odpudzovanie nepriateľa, napr. tchor, pôsobenie feromónov na diaľku na prilákanie samčiek, napr. niektoré druhy motýľov)
- dotykové (majú význam hlavne vo vzťahoch matka a mláďatá a v sociálnom živote)

- elektrické (niektoré druhy rýb)

Signály majú veľmi dôležitú identifikačnú - spoznávaciu, zbližovaciu a výstražnú funkciu.

Komfortné správanie:

- je charakteristické pre stavovce, ide o viaceré prejavy
- predovšetkým je to starostlivosť o telo (čistenie pokožky a jej produktov, kúpanie sa, váľanie sa v piesku, v bahne alebo tzv. popolenie, škrabanie sa o kmene stromov a pod.)
- ďalej sú to rôzne aktivity súvisiace so zívaním a naťahovaním sa
- patrí medzi tu aj oddych, odpočinkové prejavy, spánok a spánkové polohy
- komfortné prejavy sú dôležitou zložkou sociálneho správania, pretože ich možno väčšinou pozorovať pri živočíchoch s vyriešenými hierarchickými vzťahmi v sociálnych skupinách.

Obranné a útekové správanie:

- ochrana a obrana je súčasťou obranného správania živočíchov
- nebezpečenstvo (napr. ohrozenie života, ohrozenie útočiacim predátorom alebo dominantným príslušníkom vlastného druhu, ako aj zmena životného prostredia) môže vyvolať **tri stupne aktivity**, a to:
 1. preventívnu obrannú aktivitu (istenie, signalizovanie, ukrývanie sa)
 2. aktívnu ochranu pred nebezpečenstvom (znehynenie, útek do bezpečia)
 3. aktívnu obranu (zvíra sa aktívne bráni)

Úteková reakcia je vrodene inštinktívne správanie, ktoré nasleduje po prekročení útekového vzdialenosti predátorom.

Teritoriálne správanie:

- je spojené s obhajovaním teritória pred príslušníkmi vlastného druhu
- živočíšne druhy žijú na rôzne veľkých územiach - teritóriách, hranice ktorých si značkujú (pachovo, akusticky a vizuálne) a bránia ako svoje vlastné územie
- umožňuje rozptyl jedincov alebo skupín živočíchov v biotope, čím sa znižuje počet vnútrodruhových konfliktov a súperenie o potravinové zdroje
- vlastná obrana teritória je prejavom vnútrodruhovej agresivity.
- v prirodzených podmienkach toto správanie takmer nikdy nevedie k poškodeniu alebo zabitiu protivníka, ale len k vynúteniu jeho podriadenosti.
- veľkosť a rozčlenenie teritórií a spôsoby ich využívania sú pri jednotlivých druhoch rozdielne. Sú v nich miesta na úkryt, chodníčky, miesta na konzumáciu potravy, na značkovanie teritória, váľanie sa v bahne a pod